

louis meerts: de minzame professor

Indien men een typologie van professoren zou opstellen, dan zou Professor Meerts tot het type behoren waarvan er, zeker in deze 'no nonsense'-tijd, nooit genoeg kunnen zijn. Hij is een *gentlemen professor*, een heer in het academische verkeer, een man met een aantal goede, 'ouderwetse' deugden, zoals beschaving, eer, fatsoen. Toen de *Gazet van Antwerpen* aan haar lezers het afscheid aankondigde van Louis Meerts, die sinds 1949 als hoofdredacteur de krant had geleid, werd hiervoor op een beperkte oplage een extra-editie gedrukt, waarvan de ganse eerste pagina voor dit afscheid werd gereserveerd (cf. afdruk op blz. 4). Op deze pagina werd de journalist beschreven zoals ik hier de academicus tracht te beschrijven: 'een begaafd en innemend man', die 'op de verschillende gebieden' waar hij werkzaam was 'verrijkend werkte door zijn inzicht, zijn wijsheid en zijn mildheid'.

Deze minzaamheid, die a.h.w. het *ethos* van Professor Meerts uitmaakt, is hierbij de concretisatie van wat zijn krant het christelijk humanisme van haar hoofdredacteur heeft genoemd. Van ditzelfde humanisme en van de charme hiervan hebben ook wij op het Departement Communicatiewetenschap - generaties studenten, het administratief en technisch personeel, de assistenten, de collega's - al die tijd mogen genieten. Als een man met inderdaad een wijs oordeel en een milde beoordeling van de anderen (ook van diegenen die hem onheus hadden behandeld, ook op de examens en de deliberaties), verkoos hij steeds de dialoog boven de confrontatie. Hij sprak je aan met een spontane directheid en warmte, en zijn bereidheid om, indien dit ook maar enigszins in zijn macht lag, de problemen van het Departement mee te helpen oplossen was exemplarisch. Zo werd hij na zijn emeritaat in 1985 direct bereid gevonden om, binnen de beperkingen die de wet oplegt, verder college te geven tot het vernieuwde licentieprogramma Communicatiewetenschap van start kon gaan. Zo heeft hij, nu ook aan deze colleges een einde is gekomen, al laten weten dat wij ook in de toekomst nog steeds een beroep op hem kunnen doen. Doch met het afscheid - dat er dus in feite geen is - van Professor Meerts loop ik op de zaken vooruit. Ik sluit een periode af waarvan ik het begin nog moet schetsen.

Juist zoals bij zijn collega, wijlen Antoon Breyne, is de carrière van Louis Meerts langs het dubbele spoor verlopen van de journalistiek en de academische wereld. De journalist is reeds elders gekarakteriseerd en gevierd, ik zou mij derhalve willen concentreren op de academicus.

Een sober overzicht van zijn 'academisch dossier' zou er als volgt kunnen uitzien. In 1946 te Leuven gepromoveerd tot doctor in de Wijsbegeerte en Letteren (Moderne Geschiedenis), nadat hij daarvoor reeds het baccalaure-

aat in de Thomistische Wijsbegeerte had verworven, wordt Louis Meerts in 1947 docent aan de Katholieke Hogeschool voor Vrouwen te Antwerpen. In 1963 wordt hij aan de Katholieke Universiteit te Leuven benoemd tot Lector aan wat toen nog de Faculteit der Economische en Sociale Wetenschappen was, in 1968 volgt zijn benoeming tot Buitengewoon Docent en in 1971 wordt hij Buitengewoon Hoogleraar aan de ondertussen zelfstandig geworden Faculteit der Sociale Wetenschappen. Alhoewel Professor Meerts nog een tijd co-titularis is geweest van het seminarie in de Pers en Public Relations, is zijn naam bij alle afgestudeerden vooral onlosmakelijk verbonden met de colleges 'Publieke Opinie en Propaganda' en 'Ethiek van de Communicatiemedia', die hij gedurende zowat twintig jaar heeft gedoceerd in wat nu de licentie Communicatiewetenschap heet.

Twee zaken vallen in deze summiere schets op. Ten eerste is het duidelijk dat Professor Meerts van in het begin het wel en wee, het ontstaan en de groei van de (Pers- en) Communicatiewetenschap(en) te Leuven heeft meegeemaakt. Dat dit niet gebeurde op een afstandelijke manier, doch integendeel met een grote betrokkenheid, hoeft in het licht van wat ik hierboven heb trachten te schetsen, nauwelijks gezegd.

Ten tweede is er de ietwat perverse combinatie van *Ethiek* en *Propaganda*: water en vuur, het angelieke en het diabolische, het pure en het onpure verenigd in de leeropdracht van één man! Professor Meerts heeft nu wat deze combinatie betreft van de nood een deugd gemaakt. Hij heeft niet de duivel door Beëlzebub trachten te verdrijven, doch integendeel, en dit als tegengif van wat hij in *Propaganda* diende te beschrijven, in zijn *Ethiek* hele generaties studenten doen grijpen naar Pauselijke Encyclieken.

Het was trouwens naar 'Ethiek van de Communicatiemedia' dat Professor Meerts zijn hart uitging. En het is hier dat de katholieke journalist en de Professor aan de Katholieke Universiteit elkaar vonden. Het christelijk humanisme waarvan hierboven sprake was, heeft hij steeds trachten uit te dragen binnen de wereld van de media, en in het bijzonder binnen de journalistiek, en dit o.m. door de functies die hij heeft vervuld of vervult binnen allerlei nationale en internationale organisaties. Al deze functies opnoemen zou onbegonnen werk zijn. Ik beperk mij tot het vernoemen van zijn (vroeger of huidig) voorzitterschap van de Bond van Katholieke Journalisten van België, van het Centrum voor Informatie aan de Pers (C.I.P.), van de Internationale Federatie van Katholieke Journalisten, van de Internationale Katholieke Unie van de Pers, van de Campinia Academica, zijn functie als consultant bij de Pauselijke Commissie voor de Sociale Communicatie ...

Ook hier vallen weerom twee zaken op. Ten eerste, de geest van Professor Meerts is zeker niet parochialistisch te noemen, integendeel zelfs. Deze cosmopolitische ingesteldheid, deze interesse voor de wereld dient gezien te worden als een fundamentele karaktertrek van Louis Meerts, die reeds als internationaal studentenleider en daarna als pas gepromoveerde doctor ettelijke studiereizen naar het buitenland ondernam. Zijn gastprofessoraat aan de Gregoriana te Rome is voor dit alles symptomatisch.

Ten tweede, en dit heb ik niet vermeld in bovenstaande opsomming: Professor Meerts is een veel gelauwerd man. Ook hier meende hij dat men niet vroeg genoeg kon beginnen, vermits hij reeds in 1947 door de Koninklijke

Vlaamse Academie gelauwerd werd voor zijn doctoraatsthesis. Sindsdien zijn hem nog vele onderscheidingen te beurt gevallen, waarvan de Europese Persprijs in 1984 alleszins een aparte vermelding verdient.

Het Departement Communicatiewetenschap heeft nu gepoogd alles wat ik heb trachten te schetsen, in dit themanummer van *Communicatie* aan bod te laten komen: dit themanummer is gewijd aan de ethiek van de communicatie, hét studiedomein van Professor Meerts; het is geschreven door een schare vrienden en collega's, wat de minzaamheid van de gevierde onderstreept; dat ook een tekst van zijn hand is opgenomen illustreert dan weer zijn bereidwilligheid; het internationale karakter van de bijdragen is een teken voor zijn brede kijk op de wereld; de geest waarin deze teksten geschreven zijn is deze van het christelijk humanisme. Dat wij hem dit nummer aanbieden, vertolkt, tot slot, onze wil om hem nogmaals te lauweren en te vieren.

Luc Van Poecke
Voorzitter
Departement Communicatiewetenschap